

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

**Αριθμός Γνωμοδότησης: 153/2013
ΤΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
Ε' ΤΜΗΜΑΤΟΣ**

Συνεδρίαση της 16^{ης} Απριλίου 2013

ΣΥΝΘΕΣΗ:

Προεδρεύων: Ιωάννης Τρίαντος, Νομικός Σύμβουλος του Κράτους, αρχαιότερος των παρισταμένων Νομικών Συμβούλων του Τμήματος, λόγω κωλύματος του Προέδρου του Τμήματος Φωκίωνα Γεωργακόπουλου, Προέδρου του ΝΣΚ

Μέλη: Πέτρος Τριανταφυλλίδης, Ιωάννης Διονυσόπουλος, Παρασκευάς Βαρελάς, Σπυρίδων Παπαγιαννόπουλος, Βασιλική Τύρου, Κουήν – Τακουή Χουρμουζιάν, Αφροδίτη Κουτούκη και Γεώργιος Ανδρέου, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγήτρια: Αφροδίτη Κουτούκη, Νομική Σύμβουλος του Κράτους.

Αρ. Ερωτήματος: Έγγραφο 174408/3286/10-9-2012 της Ειδικής Γραμματείας Δασών του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής,

Περίληψη Ερωτήματος: Ερωτάται αν είναι επιτρεπτή η εγκατάσταση φωτοβολταϊκών συστημάτων, καθώς και μικρών υδροηλεκτρικών έργων (Μ.ΥΗ.Ε.) σε αναδασωτέες εκτάσεις, λαμβανομένων υπόψη των διατάξεων του Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και αειφόρου ανάπτυξης για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ) και της υπ' αριθμ. 2499/2012 αποφάσεως της Ολομέλειας του ΣΤΕ.

Επί του ανωτέρου ερωτήματος το Ε' Τμήμα του ΝΣΚ γνωμοδότησε ως ακολούθως:

I. Εκ του εγγράφου της ερωτώσης υπηρεσίας και των στοιχείων του φακέλου που το συνοδεύουν προκύπτει το ακόλουθο πραγματικό : Η ανώνυμη εταιρεία «Ανώνυμη Τουριστική – Γεωργική – Κατασκευαστική Εταιρεία ΚΥΝΗΓΟΣ» έχει λάβει άδεια παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από φωτοβολταϊκό σταθμό, ισχύος 11,96 MW, στη θέση «Σκοπελάκια» του Δήμου Πύλου νομού Μεσσηνίας, έχει δε εκδοθεί η υπ' αριθ. 1450/16-5-2011 απόφαση έγκρισεως περιβαλλοντικών όρων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδος και Ιονίου.

Για την εγκατάσταση του σταθμού, ζητήθηκε από την παραπάνω εταιρεία πράξη χαρακτηρισμού της εκτάσεως σύμφωνα με το άρθρο 14 του ν.998/1979 και το αρμόδιο Δασαρχείο Καλαμάτας διαπίστωσε ότι μεγάλο μέρος της υπό εξέταση εκτάσεως στην οποία η ως άνω εταιρεία προτίθεται να εγκαταστήσει τον φωτοβολταϊκό σταθμό, έχει κηρυχθεί αναδασωτέο με την υπ' αριθμ. 3183/8-12-1992 απόφαση του Νομάρχη Μεσσηνίας.

II. 1. Στις διατάξεις του τρίτου και του πέμπτου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 24 του Συντάγματος, όπως ισχύουν μετά την αναθεώρησή τους το έτος 2001, ορίζεται, αντιστοίχως, ότι *«Νόμος ορίζει τα σχετικά με την προστασία των δασών και των δασικών εκτάσεων»* και ότι *«Απαγορεύεται η μεταβολή του προορισμού των δασών και των δασικών εκτάσεων, εκτός αν προέχει για την Εθνική Οικονομία η αγροτική εκμετάλλευση ή άλλη τους χρήση που την επιβάλλει το δημόσιο συμφέρον»*. Εξ άλλου, στο άρθρο 117 παρ. 3 αυτού προβλέπεται ότι *«Δημόσια ή ιδιωτικά δάση και δασικές εκτάσεις που καταστράφηκαν ή καταστρέφονται από πυρκαγιά ή που με άλλο τρόπο αποψιλώθηκαν ή αποψιλώνονται δεν αποβάλλουν για το λόγο αυτό το*

χαρακτήρα που είχαν πριν καταστραφούν, κηρύσσονται υποχρεωτικά αναδασωτέες και αποκλείεται να διατεθούν για άλλο προορισμό»

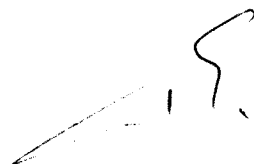
2. Σε εκτέλεση των ως άνω συνταγματικών διατάξεων, εκδόθηκε ο ν.998/1979 «Περί προστασίας των δασών και των δασικών εν γένει εκτάσεων της χώρας» (Α' 289), στις διατάξεις του άρθρου 3§5 του οποίου ορίζεται: *«Στην έννοια των δασικών οικοσυστημάτων περιλαμβάνονται και οι εκτάσεις που απώλεσαν για οποιοδήποτε λόγο τη δασική βλάστηση και δεν αποδόθηκαν με πράξεις της διοίκησης, μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, σε άλλες χρήσεις. Οι εν λόγω εκτάσεις διέπονται από τις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 117 του Συντάγματος, κηρύσσονται αναδασωτέες και διατηρούν το χαρακτήρα που είχαν πριν από την καταστροφή τους».*
- Εξ άλλου, στο άρθρο 38 παρ. 1 του ως άνω νόμου ορίζεται ότι *«Κηρύσσονται υποχρεωτικώς ως αναδασωτέα τα δάση και αι δασικά εκτάσεις, ανεξαρτήτως της ειδικωτέρας κατηγορίας αυτών ή της θέσεως εις ην ευρίσκονται,εφόσον ταύτα καταστρέφονται ή αποφιλούνται συνεπεία πυρκαϊάς ή παρανόμου υλοτομίας αυτών.....»*

Περαιτέρω, στο άρθρο 45 του ιδίου νόμου, στο οποίο προβλέπονται οι γενικές, ουσιαστικές και διαδικαστικές προϋποθέσεις του επιτρεπτού των επεμβάσεων, όπως ισχύει,ορίζονται, πλην άλλων, τα εξής: *«1. Στα δάση και τις δασικές εκτάσεις, περί των οποίων το άρθρο 117 παρ.3 του Συντάγματος, ουδεμία επιτρέπεται επέμβαση προβλεπόμενη από τις διατάξεις του παρόντος ή από άλλη διάταξη, με εξαίρεση τα αναφερόμενα στις διατάξεις του άρθρου 59 του ν. 1734/1987, των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 58 του παρόντος και τα όλως απαραίτητα για την τεχνητή αναδάσωση και την προστασία της βλαστήσεως...3. Δεν επιτρέπεται η εν όλω ή εν μέρει μεταβολή του προορισμού δημοσίου δάσους ή δασικής εκτάσεως, ή η εντός αυτών εκτέλεσις έργων, ή η δημιουργία μονίμων εγκαταστάσεων, ή η παροχή άλλης διαρκούς εξυπηρετήσεως εφ' όσον δια τον αυτόν σκοπόν είναι δυνατή η παραχώρησις ή η διάθεσις ή η χρησιμοποίησις εδαφών, τα οποία δεν εμπίπτουν εις την έννοιαν των*

δασών ή δασικών εκτάσεων, ως αυτή προσδιορίζεται εν άρθρω 3 του παρόντος. Η παραπάνω γενική απαγόρευση δεν ισχύει εφόσον πρόκειται για εκτέλεση στρατιωτικών έργων που αφορούν άμεσα την εθνική άμυνα της χώρας, για διανοίξεις δημοσίων οδών, για την κατασκευή και εγκατάσταση αγωγών φυσικού αερίου και πετρελαϊκών προϊόντων, για την κατασκευή και εγκατάσταση έργων ηλεκτροπαραγωγής από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (Α.Π.Ε.), καθώς και δικτύων σύνδεσής τους με το Σύστημα ή το Δίκτυο του άρθρου 2 του ν. 2773/1999 (ΦΕΚ 286 Α') η χάραξη των οποίων προβλέπει διέλευσή τους από δάσος ή δασική έκταση».

Τέλος, στο άρθρο 58§2 του ν. 998/1979, όπως ισχύει, ορίζονται τα εξής:

« 2. Για την εκτέλεση έργων υποδομής, την εγκατάσταση δικτύων μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας, την κατασκευή υποσταθμών και κάθε, εν γένει, τεχνικού έργου που αφορά την υποδομή και εγκατάσταση σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. ή Σ.Η.Θ.Υ.Α με χρήση Α.Π.Ε., περιλαμβανομένων των έργων σύνδεσης με το Σύστημα ή το Δίκτυο, όπως ορίζονται στο άρθρο 2 του ν. 2773/1999 και των συνοδών έργων, καθώς και των δικτύων μεταφοράς και διανομής φυσικού αερίου και πετρελαϊκών προϊόντων μέσα σε δάση ή δασικές εκτάσεις, απαιτείται έγκριση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας που χορηγείται κατόπιν αιτήσεως του ενδιαφερομένου, η οποία συνοδεύεται από συνοπτική περιγραφή της θέσης του έργου και των κυρίων χαρακτηριστικών του. Στην απόφαση έγκρισης μπορεί να τίθενται όροι ως προς τον τρόπο και τις θέσεις εκτέλεσης των έργων και εγκατάστασης των δικτύων ή ορισμένων γραμμών ή αγωγών των δικτύων αυτών εντός του εδάφους...3. Για την εφαρμογή του παρόντος νόμου στα έργα υποδομής της προηγούμενης παραγράφου περιλαμβάνονται και οι σταθμοί ηλεκτροπαραγωγής και τα συνοδά αυτών έργα. Η διάταξη της παραγράφου αυτής ισχύει από την έναρξη εφαρμογής του ν. 2244/1994 (ΦΕΚ 168 Α')».

3. Με τις διατάξεις του ν. 3468/2006 (Α' 129), με τον οποίο μεταφέρθηκε στο ελληνικό δίκαιο η Οδηγία 2001/77/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27^{ης} Σεπτεμβρίου 2001 για την «προαγωγή της ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας στην εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας» (ΕΕΕΚ L283), είχε τεθεί ως στόχος μέχρι το 2010, το 22% της συνολικής κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας στην Κοινότητα να προέρχεται από ΑΠΕ.

Στο άρθρο 7 αυτού ορίζεται ότι: *«Οι σταθμοί παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. ή Σ.Η. Θ.Υ.Α., καθώς και κάθε έργο που συνδέεται με την κατασκευή και τη λειτουργία τους, συμπεριλαμβανομένων των έργων οδοπίας πρόσβασης και των έργων σύνδεσής τους με το Σύστημα ή το Δίκτυο, επιτρέπεται να εγκαθίστανται και να λειτουργούν: α)...β) Σε δάση ή δασικές εκτάσεις, εφόσον έχει επιτραπεί, επ' αυτών, η εκτέλεση έργων σύμφωνα με τα άρθρα 45 και 58 του ν. 998/1979 (ΦΕΚ 289 Α'), όπως ισχύει, ή το άρθρο 13 του ν. 1734/1987 (ΦΕΚ 189 Α'), όπως ισχύει...»*

Περαιτέρω, στο άρθρο 8 παρ. 6 του ιδίου ως άνω νόμου, όπως ισχύει μετά την αντικατάστασή του από το άρθρο 3 παρ. 2 του ν. 3851/2010, (Α' 185), ορίζεται ότι: *«6. Για την έκδοση απόφασης Ε.Π.Ο. των έργων από Α.Π.Ε. ή Σ.Η.Θ.Υ.Α. κατά τις διατάξεις του άρθρου 4 του ν. 1650/1986, όπως ισχύει, υποβάλλεται πλήρης φάκελος και Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.) στην αρμόδια για την περιβαλλοντική αδειοδότηση αρχή. Η αρμόδια αρχή εξετάζει περιβαλλοντικές επιπτώσεις και τα προτεινόμενα μέτρα πρόληψης και αποκατάστασης, μεριμνά για την τήρηση των διαδικασιών δημοσιοποίησης και αποφαινεται για τη χορήγηση ή μη απόφασης Ε.Π.Ο... Οι αρμόδιες υπηρεσίες και φορείς στους οποίους διαβιβάζεται ο φάκελος από την αρμόδια για την περιβαλλοντική αδειοδότηση αρχή υποχρεούνται να γνωμοδοτούν για τα θέματα αρμοδιότητάς τους και μέσα στο πλαίσιο των όρων και προϋποθέσεων χωροθέτησης που προβλέπονται στο Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΦΕΚ 2464 Β'), όπως ισχύει κατά*

περίπτωση, μέσα στις προθεσμίες που καθορίζονται από το νόμο ή τάσσονται από την αρμόδια υπηρεσία...».

4. Με το ν. 2742/1999 «Χωροταξικός σχεδιασμός και αειφόρος ανάπτυξη και άλλες διατάξεις» (Α' 207), θεσπίσθηκαν οι θεμελιώδεις αρχές και θεσμοθετήθηκαν σύγχρονα όργανα, διαδικασίες και μέσα ασκήσεως χωροταξικού σχεδιασμού που προωθούν την αειφόρο και ισόρροπη ανάπτυξη και διασφαλίζουν την προστασία του περιβάλλοντος στο σύνολο του εθνικού χώρου. Στο άρθρο 7 αυτού ορίζονται τα ακόλουθα:

«1. Τα Ειδικά Πλαίσια Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης αποτελούν σύνολα κειμένων ή και διαγραμμάτων με τα οποία εξειδικεύονται ή και συμπληρώνονται οι κατευθύνσεις του Γενικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης.....

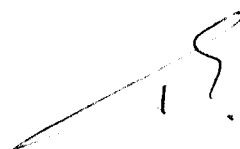
2...

3...

4. Τα Ειδικά Πλαίσια Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης εγκρίνονται με απόφαση της Επιτροπής που προβλέπεται στο άρθρο 3, ύστερα από γνώμη του Εθνικού Συμβουλίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης. Η απόφαση δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

5. Τα Ειδικά Πλαίσια Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης αναθεωρούνται ανά πενταετία, εφόσον από την αξιολόγηση που διενεργείται κατά την επόμενη παράγραφο προκύψει τεκμηριωμένη ανάγκη αναθεώρησης...»

Περαιτέρω, στο άρθρο 9§2 του ν. 3851/2010 «Επιτάχυνση της ανάπτυξης των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής...» (Α' 85) ορίζεται ότι: «Για την εγκατάσταση σταθμών Α.Π.Ε. λαμβάνονται υπόψη μόνο εγκεκριμένα χωροταξικά, πολεοδομικά, ρυθμιστικά ή άλλα σχέδια χρήσεων γης και εγκεκριμένες μελέτες που εναρμονίζονται προς το Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΦΕΚ 2464 Β') και τεκμηριώνουν επαρκώς ότι έχουν λάβει μέριμνα και έχουν διασφαλίσει

τη μέγιστη αξιοποίηση του διαθέσιμου δυναμικού Α.Π.Ε. Αν δεν υπάρχουν τέτοια σχέδια, η έγκριση εγκατάστασης σταθμών Α.Π.Ε. γίνεται με εφαρμογή των κατευθύνσεων του Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΦΕΚ 2464 Β')».

5. Κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 7 του προαναφερθέντος ν. 2742/1999, εκδόθηκε το Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΕΠΧΣΑΑ), το οποίο εγκρίθηκε από την, κατ' άρθρο 3 του ως άνω νόμου, Επιτροπή Συντονισμού της Κυβερνητικής Πολιτικής στον τομέα του Χωροταξικού Σχεδιασμού και της Αειφόρου Ανάπτυξης, με την υπ' αριθ. 49828/2008 απόφαση (Β'2464). Με αυτήν τίθενται οι βασικές κατευθύνσεις και οι γενικοί κανόνες για τη χωροθέτηση ΑΠΕ στο σύνολο του εθνικού χώρου, ενώ στα άρθρα 6,17 και 14, εξειδικεύονται οι περιοχές αποκλεισμού για τη χωροθέτηση εγκαταστάσεων εκμεταλλεύσεως της αιολικής ενέργειας, της ηλιακής ενέργειας, και των Μικρών Υδροηλεκτρικών Έργων (Μ.ΥΗ.Ε.), αντιστοίχως.

Κατά το άρθρο 6§ 4 αυτής, « με την επιφύλαξη των περιπτώσεων β', γ' και δ' της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, επιτρέπεται η χωροθέτηση αιολικών εγκαταστάσεων εντός δασών, δασικών και αναδασωτέων εκτάσεων, σύμφωνα με τα άρθρα 45 και 58 του ν. 998/1979 και άρθρου 13 του ν. 1734/1987 όπως ισχύουν.

Στις παραπάνω περιοχές πρέπει να λαμβάνεται ιδιαίτερη μέριμνα για τον περιορισμό της βλάβης της δασικής βλάστησης.»

Περαιτέρω, στο άρθρο 17 §§ 1 και 2 της ίδιας αποφάσεως ορίζεται ότι: «1 Ως περιοχές προτεραιότητας για τη χωροθέτηση εγκαταστάσεων εκμετάλλευσης της ηλιακής ενέργειας μπορεί ενδεικτικά να θεωρηθούν οι περιοχές που είναι άγονες ή δεν είναι υψηλής παραγωγικότητας και κατά προτίμηση αθέατες από πολυσύχναστους χώρους και με δυνατότητες διασύνδεσης με το Δίκτυο ή το Σύστημα...» «2.Ως ζώνες αποκλεισμού για τη χωροθέτηση εγκαταστάσεων εκμετάλλευσης της ηλιακής ενέργειας, δηλαδή ζώνες στις οποίες πρέπει να αποκλείεται η

εγκατάσταση τους, ορίζονται οι εξής κατηγορίες περιοχών: α...β... ε. Τα δάση και οι γεωργικές γαίες υψηλής παραγωγικότητας όπως προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 56 του ν. 2637/1998 όπως ισχύουν».

Ακολούθως, στο άρθρο 14§1 αυτής, με τίτλο «Περιοχές αποκλεισμού», ορίζεται ότι «η χωροθέτηση Μ.ΥΗ.Ε. αποκλείεται εντός των ακολούθων περιοχών: α) ... δ) Των πυρήνων των Εθνικών Δρυμών, των κηρυγμένων μνημείων της φύσης και των αισθητικών δασών...»

Τέλος, στο άρθρο 28 ορίζεται ότι «Κάθε διάταξη που αντίκειται στις διατάξεις της παρούσας απόφασης ή ανάγεται σε θέματα που ρυθμίζονται από αυτήν, παύει να εφαρμόζεται».

III. Α. Κατά τη γνώμη της πλειοψηφίας, που απαρτίστηκε από τους Νομικούς Συμβούλους Πέτρο Τριανταφυλλίδη, Ιωάννη Διονυσόπουλο, Παρασκευά Βαρελά, Σπυρίδωνα Παπαγιαννόπουλο, Βασιλική Τύρου και Αφροδίτη Κουτούκη (ψήφοι `εξι):

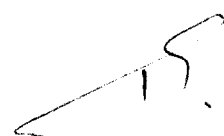
1. Λόγω της απολύτου διατυπώσεως του άρθρου 117§3 του Συντάγματος, με το οποίο θεσπίσθηκε αυστηρό καθεστώς προκειμένου να προστατευθούν πολύτιμοι θύλακες δασικών οικοσυστημάτων από την οικοπεδοποίηση, η διάταξη αυτή είχε ερμηνευθεί ότι αποκλείει τη διάθεση των αναδασωτέων εκτάσεων για άλλο σκοπό δημοσίου συμφέροντος που θα δικαιολογούσε κατά τις διατάξεις του έκτου κεφαλαίου του ν. 998/1979 επέμβαση στο δάσος πριν την καταστροφή του και ότι τέτοια επέμβαση επιτρέπεται στο άκρως απαραίτητο μέτρο μόνο μετά την άρση της αναδασώσεως (βλ. αντί πολλών, Ολ. ΣΤΕ 677/2010, 3193/2000, ΣΤΕ 2171/1994, 2178/1988 κ.ά.).
2. Με την απόφαση 2499/2012 της Ολομέλειας του ΣΤΕ, η οποία εκδόθηκε στο πλαίσιο εκδίκασης αιτήσεως ακυρώσεως που αφορούσε αιολικό πάρκο, κρίθηκαν συνταγματικά ανεκτές οι διατάξεις των άρθρων 45 και 58§2 του ν. 998/1979 και, για πρώτη φορά, ότι είναι δυνατή η εγκατάσταση έργου που αποβλέπει στην εξυπηρέτηση ανάγκης με ιδιαίτερη κοινωνική, εθνική ή οικονομική σημασία σε

αναδασωτέα περιοχή ακόμη και πριν η τελευταία ανακτήσει τη δασική μορφή της. Ειδικότερα, με την ανωτέρω απόφαση κρίθηκε ότι κατά την έννοια της συνταγματικής διατάξεως του άρθρου 117§3, «δεν αποκλείεται η θέσπιση νομοθετικής ρυθμίσεως, δια της οποίας παρέχεται η δυνατότητα, σε εξαιρετικές περιπτώσεως, να εγκριθεί επέμβαση σε αναδασωτέα έκταση, ακόμη και πριν ανακτήσει τη δασική μορφή της, προκειμένου να εκτελεσθεί έργο, το οποίο αποβλέπει στην εξυπηρέτηση ανάγκης με ιδιαίτερη κοινωνική, εθνική ή οικονομική σημασία, αν η εκτέλεση του έργου στην έκταση αυτή είναι απολύτως αναγκαία και επιτακτική, στο μέτρο που η παρέλευση του απαιτούμενου για την πραγματοποίηση της αναδάσωσης χρονικού διαστήματος θα είχε ως συνέπεια τη ματαίωση του επιδιωκόμενου δημόσιου σκοπού. Εξαρχής, άλλωστε, ο εκτελεστικός του Συντάγματος ν. 998/1979, διέκρινε τα σημαντικά, κατά τις αντιλήψεις της εποχής, έργα υποδομής, δηλαδή τα στρατιωτικά έργα, για τα οποία ανεγνώρισε τη δυνατότητα να εκτελούνται και σε αναδασωτέες εκτάσεις. Την αυτή δυνατότητα ανεγνώρισε μεταγενεστέρως ο νομοθέτης και για την εκτέλεση σημαντικών δημοσίων έργων και έργων υποδομής, όπως αυτά των παρ. 1 και 2 του άρθρου 58, μεταξύ των οποίων οι σταθμοί παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. και τα συνοδά έργα, για τα οποία εκδίδεται σχετική έγκριση επέμβασης. Οι διατάξεις αυτές, κατά την έννοια των οποίων η επέμβαση περιορίζεται στα τμήματα μόνο της εκτάσεως που είναι αναγκαία για την εγκατάσταση των ανεμογεννητριών και των συνοδών έργων, η δε υπόλοιπη έκταση διατίθεται για την πραγματοποίηση του σκοπού της αναδάσωσης, είναι συνταγματικά ανεκτές, κατά το μέρος που επιτρέπουν την επέμβαση αυτή, ενόψει της κατά τα ήδη εκτεθέντα εξαιρετικής σημασίας των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας για τη βιώσιμη ανάπτυξη, και ειδικότερα τη διασφάλιση της επάρκειας του ενεργειακού εφοδιασμού της χώρας και κυρίως την αντιμετώπιση των κλιματικών αλλαγών, που αποτελεί αντικείμενο διεθνούς δεσμεύσεως της χώρας και ζήτημα έντονου κοινοτικού ενδιαφέροντος, σε συνδυασμό με το χαρακτήρα της άδειας

επέμβασης, η οποία, σε αντίθεση με την άρση της αναδάσωσης, δεν συνεπάγεται μεταβολή του νομικού χαρακτήρα της αναδασωτέας εκτάσεως, αλλά μόνο προσωρινή δυνατότητα επεμβάσεως για την άσκηση συγκεκριμένης δραστηριότητας, με την υποχρέωση αποκαταστάσεως του δασικού χαρακτήρα της εκτάσεως, μετά την παύση λειτουργίας της δραστηριότητας, διατηρούμενου του προστατευτικού χαρακτήρα της αναδασώσεως. Ενόψει, πάντως, του εξαιρετικού χαρακτήρα της επεμβάσεως στις περιπτώσεις αυτές, η σχετική εγκριτική απόφαση πρέπει να αιτιολογείται ειδικώς, με κριτήρια αναφερόμενα τόσο στην ιδιαίτερη σημασία του έργου, ασυνδέτως προς την επιδίωξη αποδοτικότερης για το φορέα οικονομικής εκμετάλλευσης, όσο και στην αναγκαιότητα εκτέλεσής του στην αναδασωτέα έκταση πριν από την πραγματοποίηση της αναδάσωσης, με γνώμονα αφενός την ανάγκη προστασίας του δασικού οικοσυστήματος και αφετέρου την εξυπηρέτηση του δημοσίου σκοπού στον οποίο αποβλέπει το έργο...» (σκέψη 14).

Από την ως άνω απόφαση της Ολομέλειας του ΣΤΕ προκύπτει ότι αυτή δεν καταλαμβάνει άνευ ετέρου τα έργα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από φωτοβολταϊκούς σταθμούς και από μικρά υδροϋλεκτρικά έργα. Και τούτο διότι το πραγματικό του υπό κρίση ερωτήματος δεν ταυτίζεται με εκείνο επί του οποίου εκδόθηκε η απόφαση. Αντιθέτως, την τελευταία απασχόλησε, όπως προαναφέρθηκε, το ζήτημα της εγκαταστάσεως ανεμογεννητριών σε αναδασωτέα, η φύση των οποίων και η επίδρασή τους στο περιβάλλον είναι διαφορετικές από αυτές των φωτοβολταϊκών σταθμών και των Μ.Υ.Η.Ε. Περαιτέρω, όσον αφορά στις ανεμογεννήτριες και ο νόμος (άρθρο 45 και 58§2 ν. 998/1979) και το Ειδικό Χωροταξικό Πλαίσιο (άρθρο 6§4 αυτού) επιτρέπουν την εγκατάστασή τους σε δάση, δασικές και αναδασωτέες εκτάσεις, σε αντίθεση με την αντίστοιχη διάταξη του άρθρου 17§1 του Ειδικού Χωροταξικού Πλαισίου, σύμφωνα με την οποία αποκλείεται ρητώς η εγκατάσταση φωτοβολταϊκού σταθμού σε δάση. Δεν χρειάσθηκε, επομένως, να προβεί το δικαστήριο σε ειδικότερες σκέψεις και

ερμηνείες, ως προς το εάν διατάξεις νόμου με διαφορετικές ή αντίθετες προβλέψεις από αυτές του Ειδικού Χωροταξικού υπερισχύουν του τελευταίου ή όχι, σκέψεις, δηλαδή, που θα χρειαζόταν να διαλάβει στην απόφασή του, εάν επρόκειτο, ιδίως, για εγκατάσταση φωτοβολταϊκού σταθμού.

Κατά συνέπεια, η υπ' αριθμ. 2499/2012 απόφαση επέλυσε μόνο το ζήτημα της εγκαταστάσεως αιολικών πάρκων σε αναδασωτέα έκταση, η γενική δε αναφορά σε κάποια αποστροφή του σκεπτικού της περί «της δυνατότητας εκτελέσεως και σε αναδασωτέες εκτάσεις σημαντικών δημοσίων έργων και έργων υποδομής, όπως αυτά των παρ. 1 και 2 του άρθρου 58, μεταξύ των οποίων οι σταθμοί παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ και τα συνοδά έργα» (σελ. 18 της αποφάσεως), δεν είναι δυνατόν να οδηγήσει σε ασφαλές συμπέρασμα περί του ότι αυτή καταλαμβάνει, αδιακρίτως, όλα τα είδη ΑΠΕ.

3. Έχει αναπτυχθεί σοβαρός προβληματισμός εάν τα Χωροταξικά Σχέδια (Εθνικό, Περιφερειακά και Ειδικά), περιλαμβάνουν, πλην των αμιγώς ενδεικτικών προτάσεων, και διατάξεις κατευθυντήριου χαρακτήρα ή και πλήρεις κανόνες δικαίου άμεσα εφαρμοστέους και έναντι των ιδιωτών. Ο ν. 2442/1999 φαίνεται να υιοθετεί, σε κάποιες ρυθμίσεις του, το σύστημα του νομικά δεσμευτικού χωροταξικού σχεδιασμού. Τα χωροταξικά σχέδια που εγκαθιδρύει έχουν δεσμευτικό χαρακτήρα, στο μέτρο που δεν απευθύνουν απλώς συστάσεις και προτροπές αλλά καθιερώνουν επιπροσθέτως υποχρέωση εναρμονίσεως προς τις κατευθύνσεις τους των διαφόρων πολεοδομικών σχεδίων ή αντίστοιχα υποχρέωση συντονισμού και εναρμονίσεως προς τις θεμελιώδεις επιλογές τους των αναπτυξιακών προγραμμάτων και των πολιτικών του κράτους και της τοπικής αυτοδιοικήσεως που έχουν χωροταξικές επιπτώσεις (Γιαννακούρου Γ., 2008, «Το θεσμικό πλαίσιο του Χωροταξικού Σχεδιασμού στην Ελλάδα: Επίκαιρα διλήμματα και προκλήσεις για το μέλλον», Νόμος και Φύση, Βιβλιοθήκη Περιβαλλοντικού Δικαίου). Πράγματι, από μια σειρά διατάξεων του ν. 2742/1999 απορρέει με σαφή τρόπο η ιεραρχική σχέση μεταξύ των

εργαλείων χωρικού σχεδιασμού, και προβλέπεται υποχρέωση εναρμονισμού των Περιφερειακών προς τα Ειδικά Χωροταξικά Πλαίσια. Έτσι, σύμφωνα με το άρθρο 8§2: «Τα Περιφερειακά Πλαίσια εναρμονίζονται με τις κατευθύνσεις του Γενικού και των Ειδικών Πλαισίων Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης.....», και με το άρθρο 9§1 : «Ρυθμιστικά σχέδια, γενικά πολεοδομικά σχέδια οφείλουν να εναρμονίζονται.... προς τις επιλογές ή κατευθύνσεις του εγκεκριμένου Γενικού και των εγκεκριμένων Ειδικών Πλαισίων.....».

Στα τελευταία και ειδικότερα, σε αυτό για τις ΑΠΕ, περιλαμβάνονται συγκεκριμένες κατευθύνσεις και ειδικότερες ρυθμίσεις, όπως είναι κυρίως ο καθορισμός περιοχών αποκλεισμού και ζωνών ασυμβατότητας, οι κατευθύνσεις και ρυθμίσεις δε αυτές πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την έγκριση περιβαλλοντικών όρων και τη χορήγηση των απαιτούμενων αδειών για την εγκατάσταση και λειτουργία των σχετικών έργων και, συνεπώς, αναπτύσσουν πλήρη κανονιστική ισχύ, αφού δεν είναι δυνατή η αδειοδότηση έργων που δεν πληρούν τα προβλεπόμενα από αυτό κριτήρια (ΣΤΕ 1421/2013). Εξάλλου, κανονιστικές κι όχι απλώς κατευθυντήριου χαρακτήρα θα πρέπει να θεωρούνται εκείνες οι διατάξεις που εκ της διατυπώσεώς τους διαθέτουν ακρίβεια, η οποία επιτρέπει την χωρίς αμφιβολία άμεση εφαρμογή τους. Τέτοιες διατάξεις είναι, χωρίς αμφιβολία, αυτές των άρθρων 6,14 και 17 που αφορούν στις περιοχές αποκλεισμού, οι οποίες έχουν την επαρκή «κανονιστική πυκνότητα» των κανόνων δικαίου, ιδίως στα σημεία όπου περιέχεται συγκεκριμένη απαγορευτική επιταγή και είναι, ως εκ τούτου, δεσμευτικές. Επομένως και λαμβανομένου υπόψη του νόμου 3468/2006, με τον οποίο ενσωματώθηκε στο ελληνικό δίκαιο το υπέρτερης τυπικής ισχύος κοινοτικό θεσμικό πλαίσιο της Οδηγίας 2001/77/ΕΚ, και ειδικότερα, των διατάξεων του άρθρου 8§6 αυτού, σύμφωνα με τις οποίες οι αρμόδιες υπηρεσίες και φορείς, στους οποίους διαβιβάζεται ο φάκελος από την αρμόδια για την περιβαλλοντική αδειοδότηση αρχή, υποχρεούνται να γνωμοδοτούν για θέματα αρμοδιότητάς τους και μέσα στα πλαίσια των

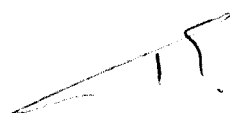
όρων και προϋποθέσεων χωροθετήσεις του ΕΠΧΣΑΑ, σαφώς συνάγεται ότι οι διατάξεις του υφιστάμενου ΕΠΧΣΑΑ είναι άνευ ετέρου δεσμευτικές και εφαρμοστέες, η αντίθετη δε διάταξη του άρθρου 58§2 του ν. 998/19789 ως προς το θέμα του επιτρεπτού της εγκαταστάσεως σε δάση των φωτοβολταϊκών σταθμών, σύμφωνα με τη ρητή διάταξη του άρθρου 28, παύει να εφαρμόζεται. Ως εκ τούτου, τα δάση αποκλείονται ως χώροι εγκαταστάσεως των φωτοβολταϊκών σταθμών.

4. Κατά την έννοια της προπαρατεθείσας συνταγματικής διατάξεως του άρθρου 117§3, καθώς και του άρθρου 38§1 του ν. 998/1979, κάθε αποψιλούμενη δασική έκταση κηρύσσεται υποχρεωτικώς αναδασωτέα με μόνη την αντικειμενική διαπίστωση της συνδρομής των προϋποθέσεων που προβλέπει η ως άνω συνταγματική διάταξη. Ειδικότερα, η κήρυξη εκτάσεως ως αναδασωτέας επιβάλλεται, κατά το Σύνταγμα και το νόμο, υποχρεωτικώς, με σκοπό να ανακτήσει η συγκεκριμένη έκταση τον χαρακτήρα της ως δάσους ή δασικής εκτάσεως, τον οποίο απώλεσε. Πρόκειται, δηλαδή, για διαδικασία αποκαταστάσεως ή ανακτήσεως φυσικού κεφαλαίου που καταστράφηκε, (ΣΤΕ 1740/2012), εκείνο δε που ενδιαφέρει το νομοθέτη είναι η προστασία της εκτάσεως, ανεξαρτήτως αν αυτή πριν την καταστροφή της ήταν δάσος ή δασική έκταση. Γι αυτό το λόγο δάση ή δασικές εκτάσεις που καταστράφηκαν από πυρκαγιά ή αποψιλώθηκαν εξ οιουδήποτε λόγου, κηρύσσονται, αδιακρίτως, «αναδασωτέα», ανεξαρτήτως της ειδικότερης κατηγορίας τους ή της θέσεως στην οποία βρίσκονται. Ο νόμος, δηλαδή, επιδεικνύει την κατά το σύνταγμα υποχρέωσή του για προστασία των δασικών οικοσυστημάτων που υπέστησαν καταστροφή, χωρίς να διακρίνει εάν πριν την καταστροφή επρόκειτο για δάσος ή για δασική έκταση. Επομένως, του νόμου μη διακρίνοντος, δεν μπορεί να γίνει λόγος για «αναδασωτέα δάση» και «αναδασωτέες δασικές εκτάσεις», παρά μόνο για «αναδασωτέες εκτάσεις», αδιακρίτως. Μόνο όταν ολοκληρωθεί η αναδάσωση και απαλλαγεί η έκταση από το βάρος αυτής, ο αρμόδιος δασάρχης με την πράξη χαρακτηρισμού του άρθρου 14 του ν.

998/1979 θα κατατάξει την αναδασωθείσα πλέον έκταση ως δάσος ή δασική έκταση.

Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι εφόσον στις καθοριζόμενες από το άρθρο 17§2 του ΕΠΧΣΑΑ περιοχές αποκλεισμού εγκαταστάσεως φωτοβολταϊκών σταθμών περιλαμβάνονται, προφανώς για λόγους προστασίας, τα δάση, στο αυτό προστατευτικό καθεστώς, κατ' άρθρα 24§1 και 117§3 του Συντάγματος, υπάγονται και οι εκτάσεις που κηρύσσονται ως αναδασωτέες (ΣΤΕ 5392/2012). Η αναδασωτέα έκταση, όπως προελέχθη, δεν αποτελεί κατηγορία δασικής μορφής, αλλά είναι αυτό τούτο το δάσος ή η δασική έκταση πριν την καταστροφή τους. Με δεδομένο λοιπόν ότι κριτήριο του νομοθέτη για την κήρυξη της αναδασώσεως δεν είναι τι δασική μορφή είχε η έκταση πριν την καταστροφή της, αλλά, αδιακρίτως, η προστασία αυτής, κατά λογική συνέπεια, όταν ως περιοχή αποκλεισμού για τους φωτοβολταϊκούς σταθμούς ορίζεται το δάσος, τότε αποκλείεται, επίσης, η εγκατάστασή τους σε οποιαδήποτε αναδασωτέα έκταση, αδιαφόρως αν αυτή προηγουμένως ήταν δάσος ή δασική έκταση.

5. Με τις διατάξεις του άρθρου 45 του 998/1979, οι οποίες πρέπει να ερμηνεύονται στενά ως εισάγουσες εξαίρεση από τον γενικώς ισχύοντα κανόνα περί προστασίας των δασικών οικοσυστημάτων, καθορίζονται οι κατ' αρχήν επιτρεπόμενες σε δάση και δασικές εκτάσεις επεμβάσεις που συνεπάγονται τη μεταβολή της κατά προορισμό χρήσεώς τους, καθώς και τα κριτήρια, επί τη βάσει των οποίων διαμορφώνεται η εκτίμηση των αρμόδιων διοικητικών αρχών σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση. Με τις ίδιες διατάξεις καθιερώνεται η αρχή του όλως εξαιρετικού χαρακτήρα των διενεργούμενων σε δάση και δασικές εκτάσεις επεμβάσεων, κατά την οποία οι κατ' αρχήν επιτρεπόμενες επεμβάσεις πρέπει να προβλέπονται ειδικώς στο νόμο, να υλοποιούνται μόνο στο μέτρο που δεν μπορούν να διατεθούν άλλες εκτάσεις για την εξυπηρέτηση των συγκεκριμένων σκοπών δημοσίου συμφέροντος, και, σε κάθε περίπτωση, να περιορίζονται στην κατά το δυνατό

ελάχιστη θυσία δασικής βλάστησης, η συνδρομή δε των προϋποθέσεων αυτών εξετάζεται και κατά το στάδιο της εγκρίσεως των περιβαλλοντικών όρων για την εκτέλεση έργου σε περιοχή με δασικό χαρακτήρα, υποκείμενη και στον ακυρωτικό έλεγχο.

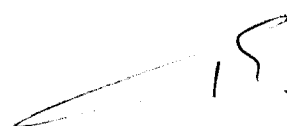
Με το Ειδικό Χωροταξικό Πλαίσιο για τις ΑΠΕ και, ειδικότερα, στο τρίτο κεφάλαιο (άρθρα 12-16) τίθενται οι κανόνες για τη χωροθέτηση των μικρών υδροηλεκτρικών έργων, οι οποίοι περιλαμβάνουν τον εντοπισμό των υδατικών διαμερισμάτων με εκμεταλλεύσιμο υδραυλικό δυναμικό, τις περιοχές αποκλεισμού, τα ειδικά κριτήρια χωροθέτησης που εξασφαλίζουν την ένταξη των εγκαταστάσεων στο φυσικό, πολιτιστικό και ανθρωπογενές περιβάλλον και την εκτίμηση της φέρουσας ικανότητας των υποδοχέων. Κατά τις ειδικότερες προβλέψεις των ανωτέρω διατάξεων, κατεξοχήν κατάλληλες για την εγκατάσταση μικρών υδροηλεκτρικών έργων είναι οι ημιορεινές και ορεινές περιοχές της χώρας, στις οποίες εντοπίζεται αξιόλογο υδατικό δυναμικό, το οποίο, σε συνδυασμό με την υψομετρική διαφορά που επιτυγχάνεται από το σημείο υδροληψίας μέχρι τον σταθμό παραγωγής ενέργειας, εξασφαλίζει την επαρκή παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και, κατ' επέκταση, τη βιωσιμότητα του έργου (άρθρο 13), απαγορεύεται δε χωροθέτηση των έργων αυτών στις ρητώς μνημονευόμενες στο σχέδιο περιοχές αποκλεισμού (άρθρο 14). Έτσι, με ρητή διάταξη απαγορεύεται η εγκατάσταση των Μ.ΥΗ.Ε., μεταξύ άλλων περιοχών, στους πυρήνες των Εθνικών Δρυμών και στα αισθητικά δάση του άρθρου 4§1(α) του ν. 998/1979, χωρίς να αποκλείεται, ως εκ τούτου η εγκατάσταση Μ.ΥΗ.Ε., γενικά σε δάση, δασικές ή αναδασωτέες εκτάσεις. Και τούτο, διότι αν το Ειδικό Χωροταξικό ήθελε εκτός από τον αποκλεισμό της εγκαταστάσεως Μ.ΥΗ.Ε. σε πυρήνες Εθνικών Δρυμών και σε αισθητικά δάση, γενικά τον αποκλεισμό σε δάση, δασικές ή αναδασωτέες εκτάσεις, θα το εξέφραζε ρητώς. Από τη διατύπωση, επομένως, των προαναφερθεισών διατάξεων του άρθρου 45 επ του ν. 998/1979 και του άρθρου 14 του Ειδικού

Χωροταξικού Πλαισίου, καθίσταται σαφές ότι το τελευταίο, καθ' ο μέρος δεν απαγορεύει την εγκατάσταση των Μ.ΥΗΕ. στα δάση, στις δασικές και αναδασωτέες εκτάσεις, παραπέμπει απλώς, ως προς τις επιτρεπόμενες εντός των δασικών οικοσυστημάτων επεμβάσεις, στις ισχύουσες διατάξεις της δασικής νομοθεσίας, χωρίς να εισάγει, κατά τροποποίηση ή συμπλήρωσή τους, νεότερες ρυθμίσεις επί των ζητημάτων αυτών (πρβλ. ΣΤΕ 1421/2013, σκ. 26). Εξάλλου, αυτή τούτη η λειτουργία των Μ.ΥΗ.Ε. εξαρτάται από τη γειτνίασή τους με φυσική, κατά κανόνα, υδατοπαροχή, η οποία παρατηρείται, κατά κύριο λόγο, στις ορεινές και ημιορεινές περιοχές της χώρας και, ως επί το πλείστον, λαμβάνει χώρα εντός δασών και δασικών εκτάσεων (βλ. έγγραφο 1674/10-4-2013 Ειδικής Γραμματείας Δασών).

Επομένως, κατ' εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 45 παρ. 1 και 58 παρ. 2 ν. 998/1979, οι οποίες είναι συνταγματικά ανεκτές ως προς την εγκατάσταση Μ.ΥΗ.Ε. σε αναδασωτέα (πρβλ. ΟΛ.ΣΤΕ 2499/2012), είναι δυνατή η εγκατάσταση αυτών σε αναδασωτέες εκτάσεις, υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις που θα θέσει η Διοίκηση, εκτός, βεβαίως, από εκείνες τις αναδασωτέες εκτάσεις, οι οποίες πριν από την καταστροφή τους, ήταν καταγεγραμμένες με προεδρικά διατάγματα, ως αισθητικά δάση ή Εθνικοί Δρυμοί.

Β. Μειοψήφησαν οι Νομικοί Σύμβουλοι Ιωάννης Τρίαντος, Κουήν – Τακουή Χουρμουζιάν και Γεώργιος Ανδρέου (ψήφοι τρεις), οι οποίοι διατύπωσαν την ακόλουθη γνώμη:

α. Κατά τη σαφή και, ως εκ τούτου, μη δεκτική ερμηνείας, διάταξη του άρθρου 117 παρ. 3 του Συντάγματος, οι κηρυχθείσες αναδασωτέες εκτάσεις, ενόσω διαρκεί ο χαρακτήρας τους αυτός, αποκλείεται να διατεθούν για οποιονδήποτε άλλο, πλην της αναδασώσεως, προορισμό. Ως εκ τούτου κάθε διάταξη νόμου, που τυχόν θα επέτρεπε τέτοιες επεμβάσεις (πλην της αναδασώσεως) σε κηρυχθείσες αναδασωτέες εκτάσεις, θα ήταν αντίθετη προς τη συνταγματική αυτή διάταξη και, συνεπώς, ανίσχυρη.

β. Επιτρεπτές επεμβάσεις σε δάση και δασικές εκτάσεις προβλέπει το ίδιο το Σύνταγμα, στο άρθρο 24 παρ. 1. Τέτοιες, όμως επεμβάσεις, προκειμένων αναδασωτέων εκτάσεων, μόνο μετά την έκδοση πράξης περί άρσεως της αναδασώσεώς τους, λόγω επανακτήσεως της ιδιότητας, για την απώλεια της οποίας κηρύχθηκαν αναδασωτέες, είναι δυνατή (Ολ. ΣτΕ 677/2010, 2778/1988, μειοψ. Ολ ΣτΕ 2499/2012).

γ. Πάντως, ούτε ο ν. 998/1979, ούτε ο ν. 3468/2006, ούτε το Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΕΠΧΣΑΑ) επιτρέπουν την εγκατάσταση σε κηρυχθείσες αναδασωτέες εκτάσεις φωτοβολταϊκών συστημάτων, αλλά και μικρών υδροηλεκτρικών έργων (Μ.ΥΗ.Ε.). Άλλωστε αν επέτρεπαν τέτοιες εγκαταστάσεις, οι σχετικές διατάξεις θα ήταν αντισυνταγματικές και, ως εκ τούτου, ανίσχυρες.

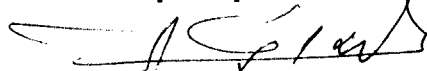
δ. Υπό τα δεδομένα αυτά δεν είναι επιτρεπτή η εγκατάσταση φωτοβολταϊκών συστημάτων, αλλά ούτε και μικρών υδροηλεκτρικών έργων (Μ.ΥΗ.Ε.) σε κηρυχθείσες αναδασωτέες εκτάσεις, όσο διαρκεί ο χαρακτήρας τους αυτός.

ΙV. Κατόπιν των προεκτεθέντων, η απάντηση που αρμόζει στο υπό κρίση ερώτημα, κατά την γνώμη που επικράτησε, είναι ότι δεν επιτρέπεται η εγκατάσταση φωτοβολταϊκών σταθμών σε αναδασωτέες εκτάσεις, ενώ, αντιθέτως, επιτρέπεται η εγκατάσταση Μ.ΥΗ.Ε. σε αυτές (εκτός από εκείνες τις αναδασωτέες εκτάσεις, που πριν από την καταστροφή τους ήταν καταγεγραμμένες με προεδρικά διατάγματα ως αισθητικά δάση ή Εθνικοί Δρυμοί).

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 30 /4/2013

Ο Προεδρεύων του Ε' Τμήματος

Ιωάννης Τριάντος

Νομικός Σύμβουλος του Κράτους

Η Εισηγήτρια

Αφροδίτη Κουτούκη

Νομική Σύμβουλος του Κράτους

